

Treking za pustolovce

Potovanje v Nepal

Besedilo: Simon Trießnig

Leta 2010 sva se s prijateljem Francem Obiltschnigom odpravila na pustolovsko potovanje v Nepal. Dežela, ki v mislih Evropejcev še najbolj označuje gorovje Himalaje, še danes hrani marsikatero neodkrito zanimivost. Čeprav je uboštvo razširjeno, pa se v obrazih ljudi zrcalita samozavest in pogum.

Katmandu, čas priprav

Preden sva se s Francem odpravila v gore, se je bilo potrebno še za nekaj časa ustaviti v glavnem mestu Katmanduju. Ena od glavnih napak, ki jo lahko naredi obiskovalec Himalaje, je prehiter vzpon. Zato je priporočljivo nekaj časa nameniti aklimatizaciji v mestu, ki leži na višini 1400 metrov. O številu prebivalcev mesta ni točnih podatkov. Številke sežejo od 1,3 milijona do 3 milijonov. Naše prenočišče se je nahajalo v mestni četrti Tamel, ki se je kot turistična četrt še najbolj razvila. Tukaj plezalci najdejo vse, kar si želijo, in to poceni. Priljubljen kraj srečanja

so internet kavarne, v katerih se srečujejo ljudje s celega sveta. Hkrati so to informacijske borze za pripravo trekingov v gorovje Himalaje. V Katmanduju si vsak lahko uri orientacijski čut, saj so ceste in ulice le redko označene in ena drugi zelo podobne. Obiskovalca spremlja skoraj na vsakem koraku uboštvo, ki ga ni mogoče prezreti. Posebej stari ljudje in matere z otroki tvorijo podobo cest in ulic, ki po večini niso tlakovane. Vse, kar se potrebuje za življenje, je naprodaj na cesti. To velja tudi za živila; od zelenjave do mesa in rib. Vendar je to hrana, ki ni priporočljiva za tujce. Tudi sicer se je kazalo odpovedati mesu. V teh dneh je vladala ptičja gripa in po restavracijah so nam odsvetovali uživati perutnino.

Nepalci so ponosni na svojo kulturo in samozavestno obhajajo verske obrede. Religiozni centri so tri kraljevska mesta: Katmandu, Patan in Baktapur. To so kulturna in verska središča. Jedro vseh mest je

tako imenovani Durbar Square, to je glavni trg, ki je večnamenski. Poleg tržnic in prodajalnic se tukaj nahajajo tudi svetišča, v katerih ljudje darujejo bogovom.

Za Franca in mene pa se je bližal vzpon v gore.

Na streho sveta

Kaj naju bo čakalo v gorovju Himalaje, nisva vedela. Imela sva načrt, da bi dosegla vrh gore Gokyo Ri na višini 5360 metrov. Zavedala sva se, da bosta potrebni sreča in previdnost, da doseževa zadani cilj.

Letalo naju je iz Katmanduja prineslo v vas Lukla na višini 2840 metrov. Srečno sva prispela, le nekaj mesecev poprej pa te sreče ni imelo strmoglavljeno letalo. Zaradi slabega vremena se je zaletelo v goro ob letališču, kjer smo še lahko videli njegove ostanke.

V Lukli so se nama pridružile Šerpe Njima st. in ml., Pasan in Dava. Regija, v kateri smo se nahajali, se imenuje Solu Khumbu. Glavni

Ama Dablam je ena najlepših gora na svetu.

Foto: Simon Trießnig

del naše pešpoti pa je ležal v narodnem parku Sagarmata. Sagarmata je nepalsko ime za Mount Everest, Šerpe pa pravijo najvišji gori sveta Čomolungma. Še isti dan se je pot nadaljevala in šli smo skozi vasi Gat, Pakding, Bengkar in Džorsale. V slednji smo prespali in si tako nabirali moči za prvi večji vzpon s 700 metri višinske razlike do Namče Bazarja na 3500 metrih. Naš stalni spremljevalec je bila reka Dudh Koshi (po naše Mlečna reka). Med vzponom smo na višini približno 3300 metrov prvič zagledali najvišjo goro sveta Mt. Everest (8848 m) in njegovega soseda, Lotse (8414 m). Nadalje sta se pojavila še Tamserku (6608 m) in Kongde (6186 m).

Šerpe imajo Namče Bazar za svoje tajno glavno mesto. Vas je znana po tržnici. Ljudje se zbirajo od vsepovsod, prodajajo in kupujejo, kar je pravi raj za snemalce in fotografe. S Francem nama je šinilo v glavo, da sva – če primerjamo višino z gorami v Avstriji – že skoraj na vrhu Velikega Kleka. To sva opazila tudi ponoči, saj nama je manjša količina kisika v zraku povzročila večkratno prebujanje. Obilnega globokega spanja pa v naslednjih dneh tako ali tako ni bilo več. Ko smo zapustili

Namče Bazar in krenili naprej, smo zagledali eno najbolj markantnih in estetsko privlačnih gora Himalaje, 6856 metrov visoki Ama Dablam (Materina ogrlica). V njegovem primeru se je narava izkazala kot posebno dobra kiparka in tudi Šerpe so mu posvetili več časa kot drugim goram.

Priprave na višino

Z vsakodnevno večurno hojo smo zlagoma in brez večjih težav premostili mnogo višinskih metrov. Srečali pa smo tudi ljudi, ki so tvegali prehiter vzpon in se nato morali vrniti zaradi višinske bolezni.

Sledilo je prenočevanje v Mačermi (4470 m). Tam sta bila prisotna tudi dva angleška zdravnika, ki sta potnike poučila o nevarnostih višinske bolezni. To je bila ena od redkih možnosti za zdravstveno oskrbo. Zadnje prenočišče je bilo na višini 4800 metrov v vasi Gokyo. Na kratko sem pomislil, da bomo to noč prespali celo na višini Mont Blanca. Ob vasi nas je presenetilo temno modro visokogorsko jezero, ki so ga hranili ledeniki – svojevrsten pojav na tej višini. Noč pred zadnjim podvigom je bila vetrovna.

Gokyo Ri je tehnično nezahteven vrh, za katerega pa je zaradi višine (5360 m) potrebno biti dobro pripravljen. Foto: Simon Trießnig

Naslednje jutro je sledil podvig na goro Gokyo Ri (5360). Že zjutraj je bilo vreme jasno in vrhovi dobro vidni. Odpravili smo se počasi, vsak po svojih sposobnostih. Korak za korakom smo se povzpeli na 5000 metrov nadmorske višine. Od tam naprej je veljalo pravilo: en korak, en dih ...

Ob 10. uri smo prispeli na vrh in bili nagrajani s pogledom na številne šest-, sedem- in osem-tisočake. Pred nami so bili štirje osem-tisočaki: Everest, Lotse, Čo Oju in Makalu. V glavnem so omenjeni osem-tisočaki tudi mejne gore s Tibetom (Kitajsko). Opremljeni z vtisi smo začeli sestopati z gore.

Dežela in ljudje

Nepal ima 28 milijonov prebivalcev in je velik 147 000 km². S tem ima dvakratno površino Avstrije. Leta 2001 je bil kralj Birendra umorjen. Nasledil ga je nepriljubljeni kralj Gyanendra in nemiri so se posledično stopnjevali. Po posredovanju Združenih narodov je bil leta 2006 podpisan mirovni sporazum,

dve leti kasneje je bila monarhija ukinjena in kralj pregnan. Danes še ni jasno, kakšna bo prihodnost Nepala. Država je bogata kulturno in jezikovno, saj v njej živijo številne narodnosti, po različnih virih jih je celo do šestdeset.

Nepalsko populacijo sestavljajo v glavnem indijske in mongolske narodne skupnosti, med slednje spadajo tudi Tibetanci, od katerih so najbolj znane Šerpe. Indijske skupnosti so v glavnem naseljene na jugu, medtem ko mongolske skupnosti srečamo bolj na severu. Sicer pa se obe skupini srečata v osrednjem gorovju Nepala.

Kar zadeva verstva, so indijske skupnosti v glavnem hinduistične, člani mongolskih skupnosti pa so predvsem budisti (posebej Tibetanci) in pripadniki naravnih verstev. Nepal glede na nadmorsko višino premore tri različne geografske regije - nižinski tropski gozd, sredogorje in visokogorje (Himalaja). Sosedni Nepala sta Indija in Kitajska (Tibet). Na vzhodu se v neposredni bližini nahajata še Butan in Bangladeš.

Nepal leži tik pod 30. vzporednikom, to je na višini Libije in glavnega mesta Egipta, Kaira. Njegova geografska lega je hkrati razlaga za vse naravne posebnosti v himalajskem gorovju, ki jih sicer na takih višinah ne bi pričakovali. Zato je drevesna meja šele na približno 4000 metrih, vrtovi z zelenjavo, žitna polja, sadno drevje in rože pa so nas spremljali do približno 3500 metrov nadmorske višine. Sredi marca so cvetele jabolane, rododendron in magnolije ... Poleti je dežela pod vplivom monsuna in z njim povezanih močnih nalivov. Trenutno pa vlada v Himalaji velika suša. Pitna voda je v gorovju dragocenost, pašniki za jake so rjavi in erozija močno napreduje. Deževalo ni že več mesecev.

Kdo so Šerpe?

V gorovju na območju Solu Khumbu živijo v glavnem Šerpe. Besedi *shar* in *pa* pomenita "tisti, ki pridejo iz vzhoda", pri čemer je mišljen Tibet. Šerpe se tudi danes še čutijo povezane s Tibetom. V nepalskem

Namče Bazar je znan kot zbirališče trgovcev od vsepovsod. Foto: Simon Trießnig

Po himalajskih poteh ves tovor prenesajo jaki in pa - ljudje. Foto: Simon Trießnig

gorovju so se naselili v zadnjih stoletjih. Med njimi so tudi begunci, ki so v 20. stoletju zbežali in še vedno bežijo pred kitajskimi oblastmi v Tibetu. Znano je, da so Tibetanci ravno v zadnjem času ponovno izpostavljeni kitajskemu pritisku. Zaenkrat so meje med Nepalom in Tibetom (Kitajsko) neprepustne. Obletnico prisilne aneksije Tibeta h Kitajski in nemire pred olimpijskimi igrami v Pekingu je kitajsko vodstvo izkoristilo za ponovno represijo in sistematično zapiranje mej. Vendar si Šerpe v Nepalju z izobraževanjem izboljšujejo življenjski standard, vedno več jih tudi študira. Turizem pa za marsikoga predstavlja dodaten dohodek.

Nepal je danes na prelomnici. Ljudje so se odločili za nov politični sistem, ki pa se mora še izkazati. Kam bo pot peljala deželo v prihodnosti, še ni jasno. Dejstvo je, da je dežela bogata kulturno in z naravnimi posebnostmi, ter si kot taka zasluži pozornost drugih narodov.

Dhanyavad in namaste Nepal – hvala in srečno, Nepal. ◉

Zažiganje darov za bogove v Katmanduju Foto: Simon Trießnig